

Erik Lindgren

Posthistoriska anteckningar

från Östra och Västra Hisings härader

Copyright 1995
Erik Lindgren

Förlagan tillverkad 1995

Posthistorisk skriftserie 266

Förord

En stor del av postanstalterna inom Västra Hisings härad har blivit föremål för den forskning, som jag har redovisat i häfte nr 227 i den posthistoriska skriftserien, "*Posthistoria från Öckerö kommun*". På några hembygdsfilatelisters begäran försöker jag med detta lilla häfte komplettera detta med uppgifter om några andra postanstalter inom de båda häradena. Tyvärr kan jag inte åstadkomma någon djupgående redovisning men har lyckats få fram vissa uppgifter av intresse. Det forskningsmaterial jag tidigare hade tillgång till, har på grund av platsbrist vid postkontoret i Växjö måst återbördas till Postens centralarkiv.

Naturligtvis har det ändå inte varit min avsikt att beskriva postens utveckling i sin helhet på de olika orterna. Jag har trots det genom platsbrist uppkomna handikappet kunnat återge några exempel på händelser av varierande slag som belyser ett och annat problem som uppstår i relationerna mellan Posten och samhället eller mellan Posten och dess anställda. I den mån jag lyckats få fram namn på poststationernas föreståndare och uppgifter om vid vilka tidsperioder de arbetat, har jag lämnat sådana uppgifter konsekvent. För järnvägspoststationen i Säve nämner jag dem som formellt hade postansvaret även om själva sysslan överläts på annan i järnvägens tjänst.

Vid 1992 års ingång genomfördes en divisionalisering av Posten. Därigenom ändrades förhållandena bland annat så att det på större orter finns olika chefer för de olika divisionerna. De minsta postkontoren fick ingen formell chef utan tjänstemän som lydde under chefen för brev- eller chefen för bank- och kassadivisionen på en större ort inom regionen. Efter den förändringen har ytterligare ingrepp gjorts i organisationen. Jag har funnit det utsiktslöst att numera försöka få fram namn på dem som svingar datumstämplarna på de olika postkontoren.

De olika orterna presenteras med något undantag i den ordning de fått fasta postanstalter, tidsmässigt sett. Någon gång anger jag poststyrelsens diarienummer för ärenden ur vilka uppgifter kan hämtas om utvecklingen. För dem som önskar fördjupa sig underlättas därmed vidare forskning vid besök på Postens centralarkiv i Stockholm.

I citat har jag moderniserat stavningen men inte gjort några ingrepp i texten. Även orternas namn återges i modern stavning. Jag är öppen för mina läsares synpunkter på häftet.

Växjö i december 1995

Erik Lindgren

Björlanda

Den alldeles utmärkta boken FACIT Postal är en glädjekälla för kanske i första hand ortstämpelsamlare och hembygdsfilatelister. Det är förvånande att man på ett så komprimerat utrymme kan lämna så mycket fakta. Endast i något fall kan man bli vilseledd, om man tolkar anvisningar alltför bokstavligen. Detta gäller t ex uppgifterna f eller s, som återfinns i parentes före ett annat namn än uppslagsordets. Enligt förklaringarna i bokens början betecknar (f) postanstaltens tidigare och (s) postanstaltens senare benämning. I de flesta fall är det också så, men undantagen kan inte anges utan tilläggstext, något som skulle visa sig svårt i tabellform.

Undantagen är dessbättre sällsynta. Ett av dem är Björlanda. Den poststationen fick inte namnet Torslanda från mars 1879. Den drogs helt enkelt in och en ny poststation med annan föreståndare öppnades den 1 mars 1879 i den södra grannsocknen Torslanda. Ännu mera komplicerad blir bilden om man tillägger, att den poststation som öppnades med namnet Hovgården den 1 augusti 1908, förlades till den plats, där poststationen i Björlanda hade legat under de drygt fyra år som den fanns. För stämpelsamlare har dessa undantag från katalogens innebörd av beteckningarna f och s troligen inte någon betydelse.

Björlanda socken var en av de många som fick en egen poststation när ansvaret för kronobrevbäringen överfördes på postverket i Bohuslän från 1875 års ingång. Till föreståndare antogs skolläraren Justus Ahlén med 100 kr i årsarvode. Sedan poststyrelsens besparingscirkulär i september 1875 kommit till postförvaltarna vid de 67 postkontoren och 129 postexpeditioner, som fanns då, inleddes en intensiv skriftväxling mellan dessa och deras underlydande poststationer samt i viss omfattning även med länsmän och kronofogdar. Postmästaren i Göteborg, då Karl Westman som tillförordnad, skulle uttala sig om situationen för de med 1875 års ingång inrättade poststationerna inom förvaltningsområdet, nämligen Angered, Askim, Björlanda, Harestad, Landvetter, Lycke, Nödinge, Skepplanda, Styrso, Säve och Öckerö. Sedan han låtit tillskriva samtliga den 25 november 1875, svarade Justus Ahlén i ett brev den 31 december 1875, att det fanns nio tjänstemän inom poststationens område, som var berättigade till kronobrevbäring enligt det gamla systemet, varav sju var "aflägsne från allmän postväg". Befintligheten av postkunder av detta slag var en viktig faktor vid poststyrelsens bedömning av de nya poststationernas fortsatta existens, när behovet av besparingar trängde på under den nya organisationens första år. Något förslag om indragning av poststationen i Björlanda kom inte på tal vid det tillfället, även om postmästare Westmans sammanställning till poststyrelsen den 10 april 1876 visade, att poststationen i Björlanda från uppbörds-

synpunkt var den minsta av de elva ovannämnda nytillkomna poststationerna, kr 31:48 för hela år 1875.

Uppbörderna var fortsatt liten och några år senare skulle poststationens fortsatta existens ändå föras på tal. Det var, när generalpostdirektör Wilhelm Roos sammanträffade med postmästaren och länsstyrelsens representanter den 10 oktober 1877 för att diskutera uppläggningsplanerna av det planerade lantbrevbäringsnätet. Ur generalpostdirektörens egenhändiga koncept hämtar jag bl a följande anteckningar:

"Å linjen Säve-Björlanda-Öckerö, 1,8 mil, gång- och sjöpost 2 ggr i veckan, skulle vidtagas den ändring att mellan Säve och Torslanda anordnas lantbrevbärning med indragande av poststationen i Björlanda, varemot Öckerö poststation (uppbörd 94 kr, arvode 50 kr) ansågs böra t v bibehållas och, den del av året, då ej förefinnes tillfälle till ångbåtsbefordran av posten mellan Göteborg och Öckerö, posten borde med gående bud forslas mellan sistnämnda plats och Torslanda".

Vid dessa preliminära diskussioner blev det alltså bäddat för indragning av poststationen i Björlanda. Sammanträdet uppföljdes av korrespondens mellan länsstyrelsen och kronofogdarna, som i sin tur hörde sina länsmän i varje ärende. Resultatet sammanfattades i ett brev från länsstyrelsen till poststyrelsen den 25 oktober 1878. Under mellantiden hade tanken på indragning av poststationen i Björlanda hunnit förändras till att byta ut den mot en poststation i Torslanda, något som i länsstyrelsens brev preciseras som flyttning, ehuru det skulle visa sig att poststationsföreståndaren i Björlanda blev uppsagd och en ny sådan tillsatt i Torslanda. Länsstyrelsens formulering framgår av följande utdrag:

"I enlighet med vad Herr PostDirektör Broberg föreslagit anser Konungens Befallningshavande sig böra förorda att poststationen flyttas från Björlanda till Torslanda; att sommartiden, då Kalvsund, där Öckerö poststation är förlagd, har daglig ångbåtsförbindelse med Göteborg, posten emellan Torslanda och Kalvsund indrages och gångpost endast å linjen Säve-Torslanda underhålles två gånger i veckan; samt att vintertiden gång- och sjöpost anordnas över Hästevik (Torslanda) till Kalvsund (Öckerö), vilken post skulle utgå från Säve Tisdag och Fredag kl 1 em, ligga över om natten i Hästevik, samt på Onsdag och Lördag morgon befordras över till Kalvsund. Från Kalvsund kunde post lämpligen avgå till Hästevik Måndag och Torsdag på middagen samt påföljande dag befordras därifrån till Säve med det från sistnämnda plats samma dag ankomna budet".

Inför omorganisationerna i anslutning till lantbrevbäringsinförandet hade de olika kommunerna fått tillfälle att uttala sig. Formellt hade de blott anmodats att lämna uppgift på vilken eller vilka inom respektive kommun som i enlighet med § 12 mom. 5 i poststyrelsens instruktion för lantbrevbärare utsetts till kommunombud. I Torslanda var man då inte medveten om att kommunen skulle få en egen poststation och protokollet från kommunalstämman den 22 april 1878 anger blott att till sådant ombud "utsågs för Torslanda kommun orgelnisten och skolläraren A Svensson".

Denne befullmäktigades att på församlingsbornas "vägnar uttaga och kvittera de till dem ankommande rekommenderade försändelser". Något motsvarande beslut från Björlanda kommun har jag inte funnit. Det är troligt att skollärare Justus Ahlén blev utsedd till kommunens av posten oavlönade kommunombud. Med ett brev till poststyrelsen den 22 december 1878 sände postdirektör Frans Broberg bevis om att kontraktet med Justus Ahlén hade blivit uppsagt till upphörande med utgången av februari 1879.

Som framgår av följande avsnitt, blev skollärare Svensson utsedd till poststationsföreståndare i Torslanda och det ovan nämnda kommunalstämmebeslutet om ett kommunombud hade sålunda inte någon effekt i och med att socknen fick en egen poststation.

Befolkningen i Björlanda socken kände naturligtvis av förlusten av poststationen i den egna socknen och flera försök gjordes att få den åter. Ett sådant radsattes vid kommunalstämman den 30 oktober 1899 med beslut om ansökan till poststyrelsen. Ordföranden Gustaf Adolf Johansson och folkskolläraren J Larsson fick uppdraget "att till vederbörande ämbetsverk avlåta en dylik skrivelse".

De båda tog ett par veckor på sig och daterade ett två sidor långt brev till poststyrelsen den 17 november 1899. De framhöll bl a att kommunen hade kostnad för sin postgång och fann det "oegentligt, att den skall helt och hållet bestridas ur kommunens enskilda kassa, vilken för närvarande är hårt anlitad i och för andra utgifter, under det däremot Statens kassar befinna sig i blomstrande skick. Då postförsändelserna i Björlanda ej torde mycket understiga dem till Säve men betydligt överstiga Torslanda, å vilka stationer föreståndarna åtnjuta resp 300 och 150 kr, så torde inses att kommunen får vidkännas en ganska dryg utgift för bestridande av postgöromålen".

Storleken av dessa kostnader berörde petitionärerna inte, men poststationsföreståndare Anders Ivarsson i Säve uppgav bl a följande i sitt remissvar den 9 december 1899: "Beträffande de omkostnader som Björlanda kommun har att vidkännas för sin brevväxling, utgöra dessa till poststationsföreståndaren i Säve 12 kronor, till postbudet 3 kronor, samt (enligt uppgift av postbudet) omkring 25 kronor till den person, som mottager och utdelar posten därstädes".

De 12 kronor som utgick till Säve avsåg arvodet för bestyret med församlingens lösväska, medan det av posten oavlönade kommunombudet fick en symbolisk summa av Björlanda kommun som ersättning för att vara den förmedlande länken mellan gångpostbudet och dem som denne inte kom i kontakt med.

Postdirektör Frans Broberg i Göteborg sammanfattade i sitt remissvar den 11 december 1899 vissa statistiska uppgifter och avslutade med följande text: "Det korta avståndet till närmaste postanstalt, den ringa korrespondensen, som, vad särskilt avgående försändelser angår, nog även i framtiden skulle, i anseende till de i de flesta fall billigare portot, avlämnas i Göteborg, samt den omständigheten att vederligen icke i socknen finnas sådana beställningsmän, vilkas tjänstebefattningar kräva särskilda lättnader

för deras postsamfärdsel, synas för mig tillräckliga nog att icke förorda bifall till framställningen i fråga; och det torde även hava varit liknande skäl, som på sin tid bestämde nedläggandet av dåvarande poststationen i Björlanda".

Poststyrelsen fann vid föredragning av ärendet den 15 december 1899 "förevarande framställning ej böra till vidare åtgärd föranleda". Knappt ett decennium senare skulle en ny framställning leda till att en poststation åter inrättades i Björlanda men då med namnet Hofgården. Om denna lämnas några uppgifter i ett särskilt avsnitt längre fram.

1879-03-01--
Namn Torslanda 1 från 1966-10-01

Torslanda

Genom poststyrelsens beslut den 18 november 1878 anställdes skolläraren Amandus Svensson som föreståndare för den poststation som med mars månads ingång 1879 öppnades i Torslanda. Hans årsarvode fastställdes till 50 kr. För postföringen mellan Säve och Hästevik via poststationen tecknades ett kontrakt med Elof Johansson i Bärby, där Säve poststation var belägen.

Svenssons årsarvode tycks ha varit i minsta laget. Att han inte var nöjd torde framgå av hans brev till poststyrelsen den 11 oktober 1882, genom vilket han sade upp kontraktet av den 18 november 1878. Han tillade emellertid: "*Skulle Kungl. Styrelsen vidare vilja anförtro mig poststationsföreståndarebefattningen härstädes, är jag villig att åtaga mig detta för 150 kronor.*" Rutinmässigt vände sig nu poststyrelsen till länsstyrelsen och bad om förslag på en annan lämplig föreståndare, som vore villig att åta sig arbetet för lägre arvode än det av Svensson begärda. Utan att närmare kontrollera frågan accepterade länsstyrelsen kronolänsmannens förslag och meddelade poststyrelsen i ett brev den 3 november 1882 "*att Hemmansägaren Anders Larsson i Torslanda Östergård, som är fullt lämplig och vars bostad är centralt belägen inom socknen, förklarar sig villig att, mot det av Eder bestämda arvode av femtio kronor årligen, övertaga den ifrågavarande poststationsföreståndarebefattningen*".

Larsson var inte tillräckligt informerad om vad åtagandet innebar, något som väl berodde på att länsmannen inte hade skött sitt förmedlingsuppdrag på rätt sätt. Poststationsföreståndare Svensson återsände nämligen till postkontoret i Göteborg den 22 november 1882 det med Larsson upprättade kontraktet. Enligt Svensson återsändes kontraktet "*emedan han i vittnes närvaro vägrat att underskriva detta samt utgiva därför avfordrad lösen. Larsson, som är 70 år gammal och litet eller intet skrivkunnig, säger sig av vederbörande blivit missledd, när för honom uppgivits att postens skötande bestod i att blott sätta frimärken på avgående brev samt försegla väskan*".

Postdirektör Frans Broberg spillde nu mycket krut på att i ett brev till poststyrelsen den 24 november 1882 motivera behovet av att bibehålla

Svensson vid poststationen med till 150 kr höjd avlöning, vilken "*han för sådant fall fordrat icke kan anses obillig i förhållande till göromålen. Visserligen har frimärksuppbörden vid denna poststation icke varit synnerligen betydlig; i detta fall liknar den mycket övriga i Göteborgs närhet belägna, vilkas korrespondenter, mest allmoge, avlämna en stor del av sina brev vid affärsbesök i staden och måhända även där köpa en del av sina frimärken*". Poststyrelsen beslöt nu att bibehålla Svensson som föreståndare och medge höjning av årsarvodet till 150 kr från och med april 1883.

Amandus Svensson fick en lång tjänstgöringstid. Genom ett tilläggsarvode på 150 kr per år fick han sin lön fördubblad från den 1 augusti 1908. Han avled i juli 1913 och efter vakans tillsattes handlanden Ludvig Wessberg som föreståndare, formellt från den 1 oktober 1913 med poststationen flyttad till hans affär. Hans årsarvode höjdes den 1 maj 1917 till 180 kr. Första världskrigets oro speglades också i hans ökade arbete och i beslutet om att han skulle åtnjuta ett tillfälligt anslag på 90 kr per år från och med maj 1917 "*tills vidare så länge militär är förlagd å platsen*" (diariern 774/17).

Wessberg fick uppleva betingssystemets avskaffande och åtskilliga förbättringar för avtalsanställd personal under de närmare 30 år han skötte poststationen. Anne Inga Nicella Severin tog över efter honom den 1 juli 1942 och fick uppleva att poststationen byttes ut mot en postexpedition den 1 april 1965. Med denna förlagd till Torslanda centrum blev efter en tid Olle Öfwerström dess chef med titeln stationsmästare. Efter de senaste decenniernas snabba förändringar fick postmästare Anci Hernstig överta ansvaret för service till kunderna vid postkontoret, som det benämndes från 1977 enligt ny terminologi.

Posten i Torslanda fick namnet Torslanda 1 i samband med att poststationen vid flygplatsen, kallad Göteborg 30 vid tillkomsten den 15 juni 1939 och Göteborg Flyg från 1951 års ingång, blev namnändrad till **Torslanda 2** den 1 oktober 1966. En tredje poststation skulle bära namnet Torslanda, nämligen den som hade öppnats i Björlanda med namnet Hovgården den 1 augusti 1908. Den fick från den 1 juni 1968 namnet **Torslanda 3**.

Posten Torslanda 2 drogs in den 3 oktober 1977. Befattningen hade uppehållits på vakans sedan den 9 oktober 1968. Bland de ordinarie innehavarna av föreståndarebefattningen fanns Ingrid Maria Eriksson, Anne-Maj Lundin och Astrid Karolina Karlström.

Posten Torslanda 3 drogs in den 30 september 1981, som framgår av det följande avsnittet om Hovgården. Tilläggsiffran för posten i Torslanda centrum var sålunda inte längre erforderlig, men det var inte förrän med ingången av oktober 1989 som siffran 1 slopades efter namnet Torslanda (meddelat i Postens huvudkontors "Översikten" den 5 oktober 1989).

Under en lång period fanns ett postombud i **Hjuvik** vars datumstämpel under från 1 juni 1950 till 30 november 1974 hade gravyren TORSLANDA POB 1 (resp TORSLANDA 1 POB 1). Innan posten till Hjuvik förmedlades av poststationen i Torslanda, hade postsäcken till Hjuvik tillslutits vid

postkontoret Göteborg 1. Datumstämpeln i Hjuvik började användas i juli 1934, men postombudet i Hjuvik var äldre än så, ja till och med ett av de äldre i landet. Beslut om dess inrättande, då med beteckningen *stationär lantbrevbäring*, fattades nämligen av poststyrelsen den 23 april 1931. Däri hette det bland annat, *"dels att stationär lantbrevbäring skall anordnas i Hjuvik, dels ock att lösväsk- och brevlådsbefordran skall anordnas med omnibus mellan Göteborg och Hjuvik en gång dagligen fram och åter"*.

Från poststationen i Färjenäs, som från den 1 april 1911 fick ändra namnet till Göteborg 10, utgick en lantbrevbärare till poststationen i Torslanda, när ansökan gjordes om bättre postförhållanden i Hjuvik. Innan postombudet inrättades, kom posten till Hjuvik huvudsakligen med marstrandsbolagets ångbåt utan formellt avtal med postverket. Förslag fanns, att utsträcka lantbrevbäringen Färjenäs-Torslanda till Hjuvik, men postdirektionen i Göteborg begärde i ett brev, den 29 augusti 1929 yttrande från överpostmästaren i Göteborg *"huruvida icke, därest postbefordran till och från Hjuvik anses böra anordnas genom postverkets försorg, dylik lämpligast skulle kunna åstadkommas därigenom, att posten till och från Hjuvik befordrades i låst väska från och till Göteborg genom förmedling av ångfartyg och stationär lantbrevbäring anordnades på platsen"*.

Det dröjde mera än ett år innan undersökningen kunde resultera i redovisning av bl a en framställning från styrelsemedlemmar i Hällsviks kommunalförening. Det gällde då postdistributionen från poststationen i Torslanda och föreningen påtalade i ett brev, daterat den 21 januari 1931, bland annat följande:

"Det nu florerande systemet med utsändandet av postförsändelserna med skolbarnen är ju inte vidare lämpligt, då ibland försändelserna kunna bli kvarliggande antingen i någon ficka eller i barnens hem, ibland helt enkelt förloras under vägen. Är det viktiga brev, kanske förlusten kommer fram ganska snart, fastän i många fall för sent. Under skolbarnens ferier sommar och vinter erhålles posten endast om någon person från respektive delar av kommunen händelsevis har något ärende till poststationen. Den ligger olämpligt till för större delen av kommunen genom sitt avlägsna läge."

Överpostmästarens utredning visade att det år 1931 förutom den åkande lantbrevbäringen mellan Göteborg 10 (Färjenäs) och Torslanda inom socknen fanns en stationär lantbrevbärare i Köpstadö och en i Aspen. De orter eller ortsgrupper som betjänades med post inom det berörda området var förutom hushållen utmed lantbrevbäringslinjen flyghamnen, Hällsvik, Hjuvik och Hästevik. I följetexten nämnde överpostmästaren bl a följande:

"För allmänheten vid och närmast omkring Hjuvik finnes tillfälle att erhålla vanlig post genom de postförande ångbåtarna till norra skärgården. Posten inslås vid postkontoret Göteborg 1 i ps-kuvert och lägges av ångbåtspersonalen å bryggan vid de tillfällen, då någon person att anhämta posten icke finnes tillstädes. Där får posten ligga utsatt för väder och vind. Jag har vid färder med ångbåtarna iakttagit detta och övervägt de olika

möjligheterna för åstadkommande av bättre förhållande beträffande de postala anordningarna å platsen."

Framställningen, som utmynnade i en begäran om en stationär lantbrevbärare i Hjuvik och viss ändring av posttransporterna, bifölls, som framgår av det tidigare, av poststyrelsen. Handlanden Leopold Olsson i Hjuvik antogs till stationär lantbrevbärare, en benämning som snart nog ändrades till postombud. Olsson fick 180 kr i åsersättning för sitt bestyr. Efter framställning beslöt poststyrelsen den 14 juli 1933 att denna skulle höjas på så sätt, att Olsson fick 50 kr i månaden under juni, juli och augusti och 15 kr i månaden under övrig tid av året. När postombuden började få reglerad ersättning, hänfördes det i Hjuvik till en av de högre grupperna.

Efter en omorganisation började posten till Hjuvik expedieras från Torslanda i stället för Göteborg från den 1 juni 1950, varav följde byte av datumstämpeln i Hjuvik. Postombudet där avvecklades i dess dåvarande form med november månads utgång 1974. I stället organiserades ett s k postställe. Datumstämpeln TORSLANDA POB 1 byttes ut mot en med gravyren TORSLANDA 1 HJUVIK. Den byttes åter ut i augusti 1987 på grund av ändrade bestämmelser om datumstämplarna. Med 1991 års utgång drogs poststället in.

Rent parentetiskt bör slutligen nämnas att det funnits ett postombud på en annan ort med namnet Björlanda. Den ligger i Västergötland och hade i sin datumstämpel under existensperioden juli 1941 - januari 1959 gravyren RÄVLANDA POB 1.

Hovgården

I avsnittet om Björlanda berättas om ett försök förgäves år 1899 att få den 20 år tidigare indragna poststationen återinrättad. Skam den som ger sig, kan man säga, för ett nytt försök lyckades, även om det skulle dröja ytterligare drygt åtta år, innan poststationen i Björlanda återinrättades och nu på samma plats som den ursprungliga 1875 men med ett annat namn, nämligen Hovgården, som det stavades vid inrättandet den 1 augusti 1908.

På så sätt hör Hovgården till en liten grupp ganska unika poststationer, de som återuppstått med annat namn men på samma plats som tidigare. Jag har i boken "Humlegubbar" berättat om hur poststationen med namnet Botholm drogs in 1879 och återöppnades den 1 januari 1900, då med namnet Aspö och till och med samma föreståndare, som under åren 1875-1879 hade svingat stämpeln med gravyren Botholm. Ett annat liknande fall har jag berört i del 2 av skriften "Posthistoria från Fryksdals härad". Det rör poststationen i Bjälverud som öppnades den 1 maj 1908 på samma plats som poststationen med namnet Vestra Lysvik hade funnits 1884-1887.

Poststationen i Björlanda återinrättades sålunda med namnet Hovgården den 1 augusti 1908. Folkskolläraren Johan Fredrik Larsson antogs till föreståndare med 300 kr i årsarvode. I januari 1940 övertogs befattningen av Margot Linnéa Stenström. Hon fick år 1965 en gratifikation av postverket för rådigt ingripande vid inbrott på poststationen. Postgöromålen fullgjordes huvudsakligen av hennes biträde Birgitta Ljung, som efter Margot Linnéa Stenströms pesnionering den 1 maj 1967 övertog befattningen som föreståndare.

Den 1 juni 1968 ändrades poststationens namn från Hovgården till Torslanda 3. Detta var under en period då postverkets ledning strävade efter så få adressenheter som möjligt, något som kan synas egendomligt, eftersom postnumren infördes 1968. Posten i Hovgården betjänade omkring 180 hushåll, varav bara tre inte var anslutna till lantbrevbäring. Efter Birgitta Ljungs död i december 1972 hölls befattningen som föreståndare vakant. Först långt senare kunde den omorganisation genomföras, som innebar poststationens indragning med september månads utgång 1981.

Säve

Poststyrelsens beslut om den nya organisationen med anledning av 1875 års postreform för Bohusläns del finns nedtecknat i ett brev till landshövdingen i Göteborgs och Bohus län den 17 december 1874. Ur det brevet kan man hämta, att en poststation skulle öppnas med 1875 års ingång i Säve, där mamsell Hilda Elisabeth Svalander hade antagits till föreståndare med 300 kr i årsarvode. Ur brevet citeras här beslutet att ett kontrakt hade blivit godkänt *"om fortskaffande av kärrpost fram och åter mellan Säve poststation och Göteborgs postkontor med hemmansägaren Nils Larsson mot ersättning av, för skjutsen från Säve till Göteborg kr 1:60 och för skjutsen från Göteborg till Säve kr 0:80, för skjutsen fram och åter mellan Säve poststation och Torsby med hemmansägaren Nils Larsson mot ersättning av för skjutsen från Säve till Torsby kr 1:60 och för skjutsen från Torsby till Säve kr 0:80."*

Av intresse kan också vara att en gångpost samtidigt inrättades från Säve till Hästevik, då enligt ett kontrakt med häradstjänaren Carl Johansson, som fick 2 kr "för varje med post fullbordad färd". Säve poststation var förlagd till Bärby. Kontraktet övertogs enligt ett nytt kontrakt den 23 april 1878 av Johan Carlsson, som emellertid sade upp sig efter kort tid men återtog uppsägningen innan ett kontrakt hunnit avtalas med annan entreprenör.

Säve fick en redan från början bärkraftig poststation. En sammanställning över uppbörden vid de elva år 1875 nyinrättade poststationerna inom Göteborgs förvaltningsområde visade att Säve poststation låg i topp med en uppbörd på kr 646:32. Det var ett stort hopp till den näst största, den i Skeplanda, där uppbörden blivit kr 349:99 under 1875. Siffrorna kan jämföras med närliggande poststationer, t ex Björlanda, vars poststation under samma tid visade en uppbörd på kr 31:48 och poststationen i Öckerö, kr 72:04.

Den 1 juli 1888 övertog läraren Lars August Melander ansvaret för poststationen i Säve, som då flyttades från häradshövdingebostället i Bärby till skolan. Med oförändrat årsarvode, alltså 300 kr, blev läraren Anders Ivarsson ansvarig för poststationen från den 1 oktober 1896. Det höjdes den 1 juli 1904 till 600 kr, något som Ivarsson inte fick glädje av värst länge. Han blev nämligen uppsagd "för tillämpning från den tidpunkt då bohuslänska längdbanan kunde tas i bruk för posttrafik".

Detta inträffade den 16 juni 1907. Då flyttades poststationen till järnvägsstationen, där Carl Alfred Svensson blev ansvarig för både post- och järnvägsgöromål. Han efterträddes den 1 april 1910 av järnvägens stationsmästare Otto William Åkerman. När denne förflyttades till

Hasselfors den 1 augusti 1914, uppehölls befattningen på vakans av Arvid Leonard Svensson, tills nästa ordinarie stationsmästare Per Gustaf Robert Henricsson kunde tillträda från december 1914. Därefter hade följande järnvägsanställda ansvar för posten i Säve enligt tillgängliga personalförteckningar: Carl Bernhard Liljeberg (1920-1926), Gustaf Ivar Ohlin (1926-1933), David Natanael Persson (1933-1942), Gustaf Edvin Berg (1943-1948), Ernst Wilhelm Örn (1948-1950), John Axel Harald Ström (1950-1956), Axel Gustaf Ragnar Sandgren (1956-1958) och Thure Valdemar Lyngstam (1958-1970).

Samarbetet post-järnväg i Säve upphörde så småningom och den 1 maj 1970 höjdes poststationen till postexpedition (diariennr D 183/70). Utvecklingen gick vidare enligt de senaste decenniernas mönster med bl a ändrad terminologi.

1945-01-01--
Namn Hisings Kärra från 1945-03-01

Hisingskärra

Enligt poststyrelsens beslut (diariennr 1 b 1273.33) öppnades poststationen med namn Hisingskärra vid 1945 års ingång. Namnet var hopskrivet under ett par månader men ändrades från den 1 mars 1945 till Hisings Kärra. Till föreståndare antogs Elsa Helena Hansson. Genom 1970-talets generella omorganisationer förvandlades poststationen till ett (lokal)postkontor med prefixet lokal struket från 1986 års ingång. Postmästare Jan Pettersson blev en av Elsa Helena Hanssons efterträdare.